

การขาดดุลของรัฐบาลและขบวนการเงินเฟ้อในไทย

นาย ทวีชัย สุเมธีประสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตร. มหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

000914

I 15448844

GOVERNMENT DEFICITS AND THE INFLATIONARY PROCESS IN THAILAND

Mr. Taveechai Sumeteeprasith

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

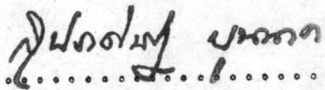
Graduate School

Chulalongkorn University

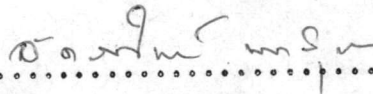
1981

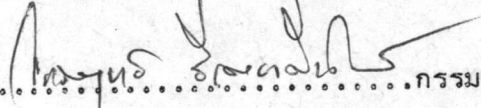
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การขาดดุลของรัฐบาลและชววนการเงินเพื่อในไทย
โดย   นายทวีชัย สุเมธีประสิทธิ์
ภาควิชา   เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์

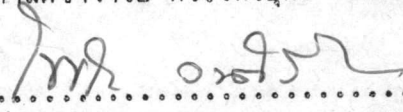
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ สุนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นานลู่กา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยuth สิริตยาคินันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริ การเจริญดี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การขาดดุลของรัฐบาลและขบวนการเงินเฟ้อในไทย
 ชื่อนิสิต   นายทวีชัย สุเมธีประสิทธิ์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์

ภาควิชา   เศรษฐศาสตร์
 ปีการศึกษา   ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

ภาวะเงินเฟ้อ เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ เพราะผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ในประเทศไทย สาเหตุของภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นได้จากหลาย ๆ ด้าน เช่น ทางด้านอุปสงค์ทางด้านต้นทุน ทางด้านการเงิน เป็นต้น สาเหตุทางด้านการเงินจะ เน้นการขยายตัวของปริมาณเงินว่า เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ มูลเหตุประการหนึ่งที่มีการขยายตัวของปริมาณเงินในปัจจุบันของประเทศไทย เนื่องจากความต้องการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเติบโตในอัตราสูง รัฐบาลของประเทศ จึงต้องมีภาระหนัก ขณะเดียวกันรายได้ประชาชนต่ำ การออมจึงต่ำ ทำให้การลงทุนภายในประเทศที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโตไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนทำให้เกิดความเจริญเติบโต โดยการจัดทำแผนพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ในแต่ละปีรัฐบาลต้องหาเงินมาใช้จ่ายสูงมากขึ้นทุก ๆ ปี ขณะเดียวกันระบบโครงสร้างของภาษีอากรในประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อรายจ่าย กล่าวคือไม่สามารถจะปรับตัวให้ทันกับการเพิ่มของรายจ่าย รัฐบาลจึงต้องมึงบประมาณขาดดุลทุก ๆ ปี

ส่วนที่ขาดดุลรัฐบาลก็หามาชดเชยโดยการกู้จากธนาคารกลางและธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นลักษณะของการสร้างเงินขึ้นมา มีผลทำให้ปริมาณเงินขยายตัว ในทางทฤษฎีการขยายตัวของปริมาณเงินอาจจะส่งผลกระทบต่อระดับราคาได้ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของปริมาณเงินและระดับราคาในไทย ดังนั้น สมมุติฐานของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็คือ การขาดดุลของรัฐบาลที่หาส่วนชดเชยจากธนาคารกลาง โดยการสร้างเงินขึ้นมา อาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดเงินเฟ้อได้ เพื่อทดสอบสมมุติฐานจึงได้ใช้แบบจำลองทางการเงินที่แสดงความสัมพันธ์ในลักษณะสองทาง ระหว่างปริมาณเงินและระดับราคา มาทดสอบ แบบจำลอง ประกอบด้วย ๔ สมการ :

สมการแรกอธิบายถึงระดับราคาที่ถูกกำหนดโดยปริมาณเงิน สมการสอง แสดงถึงรายจ่ายของ
รัฐบาลที่ถูกกำหนดโดยระดับราคา สมการสามแสดงถึงรายรับของรัฐบาลที่ถูกกำหนดโดยรายได้
ประชาชาติ สมการสี่เป็นสมการเอกลักษณ์ของปริมาณเงิน สมการห้าเป็นสมการในเชิงนิยามที่
เกี่ยวกับอัตราเงิน เพื่อที่ค่าคงจะเน

จากการศึกษา พบว่า ในช่วงปี ๒๕๑๔-๒๕๒๑ รัฐบาล เป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ปริมาณเงิน
เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะรายจ่ายต้องปรับให้ทันกับภาวะเงินเฟ้อ รวมทั้งโครงสร้างของรายจ่ายไม่ได้มี
การปรับปรุง และรายจ่ายส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นในทางก่อให้เกิดผลผลิตเท่าที่ควร ขณะเดียวกันด้าน
รายรับ เนื่องจากระบบภาษีที่ยังล้าหลังไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับภาวะเงินเฟ้อ จึงมีอัตราการเพิ่ม
ต่ำ ลักษณะเช่นนี้ ส่งผลให้รัฐบาลต้องขาดดุลทุกปี รัฐบาลหาส่วนชดเชยโดยการกู้จากธนาคารแห่ง
ประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ทำให้ปริมาณเงินขยายตัวในอัตราที่สูง ส่งผลกระทบ
ต่อระดับราคา ทำให้ภาวะเงินเฟ้อที่มีอยู่แล้วหนักยิ่งขึ้นไปอีก จากการศึกษาวิจัย (Empirical
Research) โดยการใช้แบบจำลองแบบพลวัตพบว่า การปรับตัวของรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้
เกิดการขาดดุล ปริมาณเงินเพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดแรงกดดันต่อระดับราคา ระดับราคาที่สูงขึ้นจะส่ง
ผลกระทบต่อรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้งบประมาณต้องขาดดุลมากขึ้นอีก ขบวนการนี้จะดำเนิน
ไปเรื่อย ๆ จึงอาจจะกล่าวได้ว่าการขาดดุลของรัฐบาลจะส่งผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อตามสมมุติฐาน
ที่ได้ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบโดยการทำ Simulation จะได้ข้อสังเกตว่าระดับราคา
จริง ไม่ได้ถูกกำหนดโดยปริมาณเงินอย่างเดียว แต่จะถูกกำหนดโดยปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขึ้นราคา
น้ำมัน ภาวะฝนแล้ง เป็นต้น

ผลสรุป ที่ได้จากการศึกษาก็คือ ถึงรัฐบาลพยายามรักษาและลดภาวะเงินเฟ้อทางด้าน
ต่าง ๆ แต่รัฐบาลนั่นเองอาจจะ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดเงินเฟ้อ หรือการดำเนินงานของรัฐบาลในการ
พัฒนาประเทศอาจจะก่อให้เกิดเงินเฟ้อควบคู่กันไป

Thesis Title   Government Deficits and Inflationary Process in Thailand
Name   Mr. Taveechai Sumeteeprasith
Thesis Advisor   Assistant Professor Dr. Pairoj Vongvipanand.

Department of   Economics
Academic Year   1980

ABSTRACT

Inflation becomes the most important problem nowadays. Its effect influences the economy, the Politic and the society both in Thailand. The causes of the inflation in Thailand usually take place from the demand-pull inflation, the cost-push inflation and the monetary, etc. The monetary that stresses the expansion of money supply will usually cause the inflation, and the inflation of money supply expansion in Thailand has been caused by the need to increase the growth rate. At present, Thailand, however, is suffering from low national income, which result in low savings. This hinders the local investment, which help to stimulate the growth. The government, therefore, has to take part in stimulating the growth by providing social and economical plannings which cover different fields. Thus, the government needs much financial money to expend in every year, and its revenue obtained from taxes cannot be adjusted to the increment of government expenditures. So the government budget must have deficit budget in very year, this deficit financed by borrowing from the central bank and the commercial banks would cause the expansion of money supply.

J

The expansion of money supply may affect to price level.

The objective of study is to test two-way causarity relation between money supply and price level in Thailand. Thus, the hypothesis of this study is the government deficits which are financed by the central bank. This fiancing method, that is the creation of money, may be a factor that cause the inflation. So as to test the Hypothesis, this study would use monetary model relating to two-way causarity relation between money supply and price level. The model consists of five equations. The first one shows price level which is stipulated by money supply. The second one demonstrates government expenditures which are placed by price level. The third one performs government revenue which is placed by national incomes. The fourth one is the identity equation of money supply. The fifth one is the definition equation of expected rate of inflation.

From the study in 1972-1979, it was shown that the government was the most important factor which increased money supply, because the government was unable to enact adequate tax programs or administer them effectively to gain the required revenue, and its expenditures rose faster than its revenue as the inflation rate rose. So the government budget has suffered from deficits in every year, and these deficits financed by the central bank and the commercial banks will increase money supply, and the expansion of money supply will effect price level.

The result of empirical study shows that government expenditures would adjust faster than its revenue, so the fiscal deficit financed by the central bank will increase. The financing of this inflation-induced deficit would then increase the money supply and generate further inflation.

This inflation would cause the further increasing of the government deficits, and the process would be repeated. Thus, we could conclude that the government deficits might effect the inflation according to the hypothesis. However, the test of simulation denoted that price level was not stipulated by only money supply, but would be relied upon by other factors such as the oil price and climate, etc. This study also implies that though the government will try to keep and reduce the rate of inflation, yet at the same time it may become a factor which creates inflation or its country development may create inflation.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความเมตตากรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนท์ และอาจารย์ ดร.ศิริ การเจริญดี ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำในการค้นคว้าเรียบเรียงและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับ :-

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์
๓. อาจารย์ ดร.พูลสง่า สมบูรณ์ปัญญา
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.วีรพงษ์ รามางกูร
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์
๖. สภาวิจัยแห่งชาติที่ได้ให้ทุนในการวิจัย

ถ้าปราศจากการสนับสนุนและความช่วยเหลือ ทั้งทางตรงและทางอ้อมของทุกท่านที่กล่าวมาทั้งหมดแล้ว การวิจัยครั้งนี้ก็ไม่อาจจะ ประสบผลสำเร็จได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
- ความนำ	๑
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๙
- คุณค่าทางวิชาการที่คาดว่าจะได้รับ	๙
- ขอบเขตและวิธีการศึกษา	๙
- การตรวจสอบเอกสาร	๑๐
บทที่ ๒. การใช้จ่ายของรัฐบาล	๑๓
๒ แนวความคิดเกี่ยวกับผลการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อ	๑๔
๓ การวิเคราะห์รายจ่ายรัฐบาลกับภาวะเงินเฟ้อของไทยช่วง ปี ๒๕๑๔-๒๕๒๑	๒๐
บทที่ ๓ ปริมาณเงิน	๒๖
- ความหมายของปริมาณเงิน	๒๖
- การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน	๒๗
- การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินของไทย ช่วงปี ๒๕๑๒-๒๕๒๑	๒๘
- ความสัมพันธ์ระหว่าง ปริมาณเงินและราคา	๓๑
บทที่ ๔ โครงสร้างทางทฤษฎี	๓๙
- แบบจำลองแบบพลวัต	๓๙
- ข้อสมมติของแบบจำลองแบบพลวัต	๔๑
- การกำหนดขึ้น เป็นแบบจำลอง	๔๑

	หน้า
- การคำนวณ	๕๘
- การทดสอบด้วยวิธี Simulation	๕๘
บทที่ ๕ ผลการคำนวณ	๕๐
- การคำนวณและตีความ	๕๐
- ผลการทำ Simulation	๕๖
- สรุปและเสนอแนะ	๖๐
บรรณานุกรม	๖๒
ภาคผนวก	๖๕
ประวัติการศึกษา	๗๐